

PERPIGNAN: LEVENDIGE HOOFDSTAD VAN FRANS CATALONIË EN DE ROUSSILLON MET EXOTISCH TINTJE

“De ware essentie van Perpignan in de Pyrénées Orientales en het uiterste zuiden van Frankrijk of departement van de Languedoc-Roussillon is de Catalaanse identiteit. Rond Perpignan, hoofdstad van Noord-Catalonië en de Roussillon, hangt het parfum van een Catalaanse schone. Is de Pic du Canigou met zijn 2.784 meter de hoogste berg in de regio dan wordt de aansluitende Côte Vermeille als het verlengstuk van de Spaanse Costa Brava beschouwd. Voldoende redenen om deze streek te bezoeken”, stond op de uitnodiging van de toeristische dienst van de Pyrénées Orientales te lezen.

Salvador Dali

De daad bij het woord voerend spoorden we met de TGV, eerst vanuit Brussel-Zuid naar Paris-Nord om dan van Paris-Lyon tot in Perpignan te rijden. In nauwelijks 8 uur, stops en de transfer in Parijs inbegrepen, stonden we in het station van laatstgenoemde stad. Station dat op een dag door de surrealistische schilder Salvador Dali, afkomstig uit het nabijgelegen Figueras, werd uitgeroepen tot ‘centrum van de wereld.’ Dat gebeurde in 1965. Twee jaar eerder zou hij daar een uitzonderlijke kosmische ervaring hebben gehad. Tijdens deze ervaring werd hem het idee geopenbaard om stereoscopische, driedimensionele schilderijen te gaan schilderen. Voor de artiest was een nieuwe schildertechniek geboren. Als dank voor die inspiratie beschil-

derde hij later het plafond van het station. Op het perron kan men ook een inscriptie lezen die de wachtende reizigers informeert dat zich daar inderdaad het ‘centrum van de wereld’ bevindt. Wijzelf werden op dat centraal punt na onze interessante treinrit opgewacht, ondanks dat het zondagnamiddag was, door Julien Folcher, mediaverantwoordelijke van de toeristische dienst van de Pyrénées Orientales. De kennismaking was enthousiast en warm, net zoals het weer. De temperatuur loochende niet. “Uit statistieken blijkt dat Perpignan één van de zonnigste steden van Frankrijk is met maar liefst 300 zonnige dagen per jaar”, zegt Julien die zijn zuidelijke tongval moeilijk kan verbergen. Het was duidelijk, dit was een voorproefje van het ‘echte

Zuiden’ van de Languedoc-Roussillon en van de hoofdstad Perpignan, momenteel omschreven als de favoriete doorgang tussen het Franse Catalonië en het Spaans-Catalaanse Barcelona. Vandaag de dag behoort Perpignan tot Frankrijk maar meteen wordt duidelijk dat hier nog steeds een typisch Catalaanse sfeer hangt. Zo zie je op de straatbordjes de namen van de straten zowel in het Frans als het Spaans vermeld staan. Ook geen wonder want de stad ligt op nauwelijks 30 km van de Spaanse grens en wordt omringd door de Middellandse Zee en de Pyreneeën. De stad is, zoals een journalist schreef zeker een bezoek waard als je op vakantie bent in het zuiden van Frankrijk. Wij waren in elk geval blij dat we met de trein een autorit van bijna

1.200 km tussen Gent en Perpignan met de Côte Vermeille en de nabijgelegen pareltjes zoals Collioure en Banyouls hadden vermeden. Over beide laatstgenoemde schilderachtige plaatsjes in een volgend magazine meer. Met een zo goed als nieuwe huurauto type Peugeot 3008 van Sixt, die nauwelijks een paar honderd kilometer op de teller had staan, reden we in het spoor van onze contactpersoon door het centrum van de stad naar onze eerste verblijfplaats toe, dichtbij het centrum en langs een grote laan, het hotel...jawel Le Dali. Of de kunstenaar er ooit verbleef kon men ons niet vertellen maar het ganze gebouw door werden we met relieken van hem geconfronteerd. Op het eerste gezicht wat kitscherig maar toch mooi. Zo ook een fraai fotoboek van Salvador Dali, dat als een presentje op ons bed lag van de ruime kamer die we kregen toegewezen. Na een rustige nacht, waar een onweer de zwoele warmte verdreef, en een lekker ontbijt op een met groen en kunstwerken omgeven binnenkoer van het hotel werden we bij de receptie opgewacht door onze charmante stadsgidse Rosemarie Wallberg. In een halve dag leidde ze ons te voet door een stad die duidelijk nog vol joie de vivre hangt. De zon staat hoog als we de trappen bestijgen aan de achterkant van het hotel. Die brengen ons naar het hoger gelegen gedeelte van de vroegere hoofdstad van de graven van de Roussillon en de koningen van Mallorca. Onze eerste fotostop situeert zich aan

‘La Poudrerie’ of kruitmagazijn. Een restant van de periode dat Perpignan een militaire stad was. Het magazijn werd gebouwd onder Vauban. Ernaast vinden we de gebouwen van de Koninklijke Militaire Academie opgericht in 1751 en in 1966 teruggegeven aan de stad en ook gerenoveerde delen van het Dominicanenklooster.

Procession de la Sanch

We vervolgen onze wandeling en stappen door smalle, kronkelige straatjes bedekt met tegels of keien. Hier bevindt zich het Quartier Saint-Jacques. Vroeger was dit een joodse wijk maar sedert 1930 wonen hier vooral de ‘gitans’ of mensen met een zigeunerachtergrond en ook tal van Noord-Afrikaanse families. Een volksbuurt ►►

met hoge woningen en smalle voorgevels waar de armoede toch merkbaar is. De woningen liggen in de schaduw van de Eglise de Saint-Jacques met daarachter het mooie park La Miranda. Op Goede Vrijdag, klokslag 15 uur gaat hier de Procession de la Sanch of de Bloedprocessie uit. "Dan keren de middeleeuwen hier terug", vertelt onze gidse. "Bijzonder is de nogal lugubere kledij die wordt gedragen door diegenen die boete doen. Zo zijn de mannen gehuld in een zwarte of donkerrode pij die tot op de grond hangt en een kap met een spitse punt op het hoofd. Ook de vrouwen dragen zwart. Onderweg worden oude, religieuze Catalaanse kerkliederen of 'goigs' gezongen waaronder het Miserere. De boetelingen dragen loodzware beelden op hun schouders mee. Wie in Perpignan is moet dit spektakel zeker meemaken." Centraal in de wijk ligt een groot marktplein: de Place du Puig. Aan deze marktplaats is een hele historiek verbonden. Hier woonden in de 14de eeuw vooral wevers. In de 16de eeuw was de markt de plaats waar steekspelen, of kruisboogtoernooien plaats vonden. Tijdens het beleg van Perpignan werden veel huizen verwoest waardoor een plein kon worden ontruimd en een kazerne worden gebouwd volgens een standaardplan van Vauban. Sinds de 20ste eeuw wordt hier aan sociale woningbouw gedaan. Als er geen markt is en de zon schijnt zijn de vele terrasjes er van 's morgens vroeg gevuld met buurtbewoners. Zij komen er een babbeltje slaan en nippen intussen aan de kopje espresso of een Byrrh, een aperitiefdrankje dat in Thuir, dichtbij Perpignan wordt gebotteld op basis van wijn en nu aan een revival bezig is. De ontdekkers waren de gebroeders Violet, eerst schaapherders, vervolgens stoffenverkopers om dan over te schakelen naar de wijnsector.

Palais des Rois de Majorque

Wij besluiten om later een rustpauze in te lassen en eerst de klim aan te vatten naar de heuvel met daarop het allesoverheersende Palais des Rois de Majorque. Dat koninklijk paleis staat er nog altijd en is volledig gerestaureerd. "Op de heuvel of Puig del Rey werd op het einde van de 13de eeuw dit bouwwerk opgetrokken. Voor een groot deel gebeurde dit met rivierkeien", vertelt Rosemarie. "Hier hangt een brok geschiedenis aan vast. Al in de middeleeuwen was Perpignan nauw verbonden met Catalonië. Tussen 1276 en 1344 was het de hoofdstad van het kleine koninkrijk Mallorca, dat in zijn kort 68-jarig bestaan, tot grote bloei kwam. De stad die over geen paleis beschikte dat waardig was om de koningen van Mallorca te huisvesten, die

in 1276 de troon bestegen, stak bijgevolg de handen uit de mouwen. Een paleis werd opgetrokken. Tijdens de bezetting later door Lodewijk XI kwam er nog een citadel rond en nog later ging het complex deel uitmaken van de versterkingswerken onder de Spaanse koningen Karel V en Filips II." Via de grachten, waar de leeuwen zaten, brengt een tunnel ons onder de fortificaties door. Langs brede trappen stappen we naar het grote binnenplein toe. Daar treffen we het eigenlijke poortgebouw met vestibule aan. Deze geeft toegang tot de binnenkoer waar nu theatervoorstellingen en concerten worden gegeven. De klim kost ons veel zweet want de zon weegt loodzwaar door. Eenmaal op de binnenkoer prijkt de mooiste gevel van het paleis met in het midden een romaanse donjon van 8 op 10 meter die twee boven elkaar gelegen kapellen herbergt. De onderste was voor het personeel, de bovenste voor het vorstenpaar. In de onderste kapel heeft men met veel zorg de muurschilderingen kunnen vrijmaken. Links en rechts van de bovenste kapel lagen de koninklijke vertrekken, rechts deze van de koningin, links deze van de koning. Ze geven uit op een groot balkon dat langs de buitenkant te bereiken is via een monumentale trap. Achter de vertrekken lag de grote ridderzaal: 32 meter hoog en 13 meter breed. De driedubbele haard met schouwen, het roosvenster en de gerestaureerde muur- en plafondfresco's in meestal 'Catalaanse' kleuren zoals groen en rood, geven de bezoekers een idee van wat dit paleis in zijn glorietijd moet geweest zijn. De laatste koning van Mallorca, Jacob de Vierde, die er een schitterende hofhouding op nahield legde de regels voor die hofhouding vast die later het protocol van het Spaanse hof zouden worden. Ze zijn gekend onder de naam Palatijnse wetten en die kan u geboekstaafd onder de ridderzaal terugvinden. Vooraleer te vertrekken moet je zeker eens tot op het plateau gaan van de vierkante toren. Daar krijg je een indrukwekkend uitzicht. Niet alleen over Perpignan met zijn 'kleurrijke' stationsomgeving maar je ziet bij helder weer zelfs de mythische berg de Canigou liggen.

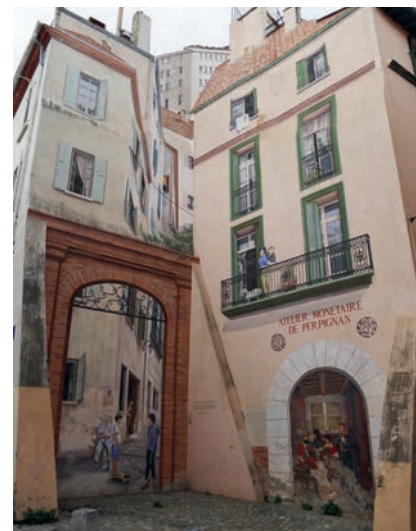

Hyacinthe Rigaud

Tijd om nu even onze dorst te gaan lessen. We dalen de heuvel van het kasteel af en lopen door een labyrint van steegjes, straatjes en gangetjes om zo in het oude hart van de stad te komen. Op verweerde muren schemert nostalgisch het craqueté van de tijd. We treffen onderweg veel pleintjes, terrasjes en binnenkoertjes aan

waar rood en geel overheersen. Ontelbare vlaggetjes, wimpels, tafelzeiltjes zwengelen de zuiderse sfeer nog meer aan. Mooi zijn ook vele gevels in de binnenstad. Die zijn gedecoreerd met fraai geschilderde 'trompe l'oeils'. Eén daarvan is een hoekhuis waarop het Atelier Monétaire de Perpignan is. Een andere hotspot die je moet zien op je wandeling is het Musée D'Art Hyacinthe Rigaud bij de Place Arago. Het museum is genoemd naar een kunstschilder uit Perpignan die leefde van 1659 tot 1743. Hij was een vermaard portretist die voor de Europese hoven en adel werkte. Zijn beroemdste schilderij is dat van Louis XIV in kroningsgewaad. In het museum zijn niet enkel werken van Rigaud te zien maar ook Appel, Picasso, Alechinsky en Dufy zijn er vertegenwoordigd. We wandelen langs winkeltjes waarin typische streekproducten

worden aangeboden door tot in het historisch hart van Perpignan. Bij de Place de La Loge, een plein dat alleen toegankelijk is voor voetgangers en bestraat is met roze marmer, maken we halt aan het stadhuis. Naast de flamboyante laatgotische voorgevel trekt het beeld op de patio van het stadhuis 'De Méditerranée' van Artiste Maillol de aandacht. Het is een ode aan deze kunstenaar die in Perpignan is gestorven. Binnenin het stadhuis is de trouwzaal bijzonder fraai gedecoreerd. De rode liefdeskleur overheerst. In hetzelfde 'Quartier' of wijk oefenden in de middeleeuwen reeds de stoffenveredelaars, die aan de grondslag lagen van de rijkdom van Perpignan, daar hun beroep uit. In 1330 waren ze met meer dan 400 leden. De smeedijzeren windvaan in de vorm van een schip herinnert aan de kooplieden die daar bijeen kwamen en door de zehandel in stoffen en ijzer rijk werden.

Le Castillet

We zijn nu al kort na de middag en op het heetste van de dag. Tijd om een hapje te eten en even uit te blazen. We doen dit in de schaduw op het terras van het met een exotische naam bedachte restaurant le Txoko. De chef schotelt ons een stukje verse kabeljauw voor. Het smaakt. Ondanks dat de vensterdeurtjes van de woningen allemaal gesloten zijn en de bewoners duidelijk van een siësta genieten zetten wij onze verkenning van de stad verder en gaan tot aan een ander symbool van de stad: Le Castillet. Dit fort werd in 1368 opgetrokken op bevel van de

koningen van Aragon. Het idee hierachter? "Dat was om Perpignan te voorzien van een fort zodat de stad zich kon verdedigen tegen een invasie uit het noorden. Na het tekenen van het verdrag van de Pyreneeën in 1969 gaat Perpignan over in Frans handen", vertelt Rosemarie. "Het beroemde fort in rode baksteen doet dan dienst als gevangenis waar de tegenstanders van het bewind worden opgesloten. In 1697 wordt Le Castillet officieel benoemd tot staatsgevangenis. Toen aan het begin van de 20ste eeuw de vestingwallen die de stad omringden werden afgebroken om het centrum toegankelijker te maken werd het gebouw toch gespaard. Momenteel is hier een museum ondergebracht." Een aanrader is om naast Le Castillet een wandeling te maken langs de kanalen van de stad. Vanop de Pont Magenta geniet je van een mooi uitzicht. Je kan je ook neervleien op een van de gezellige terrasjes. Aan de overkant van het kanaal bevinden zich Les Halles Vauban. Een bezoekje is een must. Het zijn overdekte markthallen waar niet alleen streekproducten en exotische lekkernijen te vinden zijn maar ook souvenirijtjes.

Kathedraal Saint-Jean-Baptiste

Vooraleer terug te keren naar ons hotel besluiten we toch nog een kijkje te nemen in de Rue de l'Horloge. Daar prijkt de prachtige kathedraal Saint-Jean-Baptiste, een van de mooiste bezienswaardigheden van de stad. Deze rooms-katholieke kerk werd gebouwd onder de heerschappij van de koningen van Mallorca rond de 14de eeuw in Catalaans gotische stijl. Opvallend is de smeedijzeren klokkentoren. Het interieur is imposant. Karakteristiek zijn de rijk gedecoreerde altaarstukken. Bijzonder mooi om zien is het beeld van Johannes de Doper, de beschermheilige van de stad. Hij draagt het wapen van Aragon en het koninkrijk Catalonië. Blickvanger is ook de kapel waarin een houten kalvariekruis hangt van le Dévot Christ, met een ongemeen expressieve uitdrukking van de lijdende Christus. Het beeld dateert uit 1307 en is vermoedelijk uit het Rijnland afkomstig. "De legende wil dat het hoofd van Christus met de jaren dieper naar beneden zakt", zegt onze gidse. "Dat is een slecht teken voor de ganse wereld." Eenmaal buiten kunnen we aan de zuidzijde van de kathedraal het Campo Santo zien. Eén van de oudste en grootste middeleeuwse begraafplaatsen van Europa uit dat tijdperk en nu omgevormd tot terrein waar concerten en andere culturele eve-

nementen plaats vinden. Bijzonder mooi zijn wel de mooie gotische bogen die veel weg hebben van een kloostergang. Feit is, Perpignan is meer dan een tussenstop waard. Wij komen hier zeker terug want er zijn nog zoveel pittoreske hoekjes en monumenten te ontdekken. Om onze trip af te sluiten en de resterende parels van de Pyrenee's Orientales op te zoeken logeren we niet meer in de nabijheid van het centrum maar zoeken we aan de rand het bekende viersterrenhotel of La Villa Duflot op, weliswaar gelegen in de nabijheid van een druk verkeersknooppunt maar slechts op 15 minuutjes rijden van de luchthaven Perpignan-Rivesaltes. Het hotel, dat in 2018 volledig werd gerenoveerd, ligt wel verdoken in het groen en beschikt over een prachtig openluchtzwembad en spa-installaties. Je logeert er in een ruime bungalowkamer met balkon die uitkijkt op het zwembad. Aanpalend een tijdens de zomer halfopen restaurant waar je op een rustige manier en omgeven door groen kan genieten van het hier 's avonds verfrissend zeewindje. Uitgerust en na een schitterend ontbijt kan je van hieruit in de volgende dagen verder reizen naar de prachtige badplaatsjes en de Côte Vermeille. Ver hoeft je u niet verplaatsen want alles ligt binnen een zone van 30 km tot aan de Spaanse grens, de bergen inbegrepen. Daarover later meer. De supervriendelijke service in het hotel en het prachtige weer zorgen ervoor dat je vakantie al deels gelukt is.

Deze reis kwam tot stand met medewerking van: Agence de Développement Touristique des Pyrénées-Orientales (PO) - F 66005 Perpignan.

Hôtel Le Dali, 18 Boulevard Jean Bourrat - F 66005 Perpignan /

Hôtel & Spa: La Villa Duflot, Avenue Charles Deperet-Rond-point Donnezan-F 66000 Perpignan www.villa-duflot.com/fr/

TEKST: JOHN DE VLEGER - EN FOTOS: JOHN DE VLEGER EN AGENCE DE DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE DES PYRÉNÉES ORIENTALES